

KIRJALLISET KANNANOTOT

Pilpalan koulun vanhempaintoimikunta (saapunut 30.11.2022)

Salla Kujansuu (saapunut 29.11.2022)

Nuorisovaltuusto (saapunut 29.11.2022)

Lopen Opettajat ry:n hallitus (saapunut 22.11.2022)

Lausunto valmistelussa olevaan Pilpalan koulun lakkauttamiseen

Pilpalan vanhempaintoimikunnan yleinen toive on, että keskustelu ja mahdollinen koulun lakkauttaminen tehdään hyvässä hengessä ja ilman äänestystä, jos mahdollista. Tämä mahdollistaa sen, että kyläläiset ja lapset myös pystyvät keskittymään mieluummin tulevaisuuteen ja kylän elinvoimaisuuden ylläpitämiseen päätöksen jälkeen. Koulun vanhemmat tiedostavat oppilasmäärän ja koulun tilanteen, vaikka toki koemme, että kyläkoulujen oppilasmäärien kasvattamiseksi olisi kunnan tullut tehdä enemmän toimenpiteitä jo aiemmin. Toivomme, että muiden kyläkoulujen kohdalla näin toimitaan niin kauan kuin se on vielä mahdollista.

Olemme tyytyväisiä, että vanhempien toive Lopen Yhtenäiskoulun osoittamisesta lähikouluksi on otettu huomioon.

Toivomme asian jatkovalmistelussa otettavan huomioon seuraavat seikat:

Oppilaiden parhaaksi

- Lakkautuspäätöksen jälkeen koulusta siirtyville lapsille järjestetään riittävästi tutustumismahdollisuuksia uuteen kouluun ja siellä jo oleviin oppilaisiin sekä opettajiin. Tutustumisilta myös vanhemmille olisi hyvä järjestää sekä keväällä, että muutoksen käynnistyttyä syksyllä 2023.
- Olemassa olevat kaverisuhteet ja opettaja-oppilassuhteet otetaan huomioon luokkajärjestelyjä tehtäessä Lopen Yhtenäiskoulussa
- Koulukuljetusten osalta tulee pyrkiä merkittävästi lain sallimia maksimiaikoja lyhyempiin koulumatkoihin. Tämä on yksi suurimpia huolenaiheita niin vanhemmilla kuin lapsilla. Kuljetuksen osalta tulisi pyrkiä maksimissaan kaksinkertaiseen matka-aikaan verrattuna siihen, jos sama matka tehtäisiin henkilöautolla.

Kylän elinvoimaisuuden edistämiseksi

- Pilpalan koulun piha on ollut lasten ja kyläläisten aktiivisessa käytössä. Kesällä vapaassa käytössä sekä paikallisen yrittäjän lasten liikuntakerhon toiminnassa ja talvella erityisesti jääalue, joka on jäädytetty vanhempaintoimikunnan toimesta. Haluamme, että liikuntamahdollisuudet pystytään säilyttämään myös syrjäkylällä ja tässä myös koulun sisätilat ovat olleet tärkeässä osassa.
- Koulurakennuksen jatkokäyttö kylän elinvoimaisuuden tukijana. Haluamme, että koulupäätöksen jälkeen helmikuussa 2023 Pilpalassa järjestetään kunnan toimijoiden ja kyläläisten yhteinen kyläilta, jossa voidaan käydä läpi koulurakennuksen käyttöä lakkautuksen jälkeen ja yhteistyökuvioita eri toimijoiden kesken. Kunnan tulee kuulla kyläläisiä hyvissä ajoin ennen päätöksentekoa koulurakennuksen tulevaisuudesta. Tätä tukee myös se, että koulu on aikaan rakennettu lahjoitustontille.

29.11.2022

Pilpalan koulun vanhempaintoimikunta

Kun 12.10. pidettävän vanhempainillan jälkeen kerroin 2-luokkalaisellemme, että tämä olisi todennäköisesti hänen viimeinen lukuvuotensa Pilpalan koulussa, sain vastaanottona itkua. Hän koki hyvin epäreilua asiana, ettei saisi käydä alakouluansa loppuun tutussa turvallisessa paikassa, vaan joutuisi vaihtamaan koulua omasta tahdostaan riippumatta. Myös tulevat uudet aikuiset, uuden koulun lisäksi, saivat hänet tuntemaan olonsa turvattomaksi.

Ymmärrän vanhempana sekä aikuisena hyvin lapseni tuntemukset. Jos joku tulisi sanomaan minulle, että joudun jättämään tutun ja viihtyisän työpaikkani ilman omaa tahtoa ja siirtymään jonnekin suurempaan ja itselle tuntemattomaan paikkaan töihin, kokisin myös suurta pettymystä. Jos tämän johdosta työmatkani vielä pitenisivät huomattavasti ja viettäisin tien päällä matkatien moninkertaisesti edelliseen verrattuna (niinkuin tässä tapauksessa se tulevaisuudessa on meidänkin lapsilla edessä) kokisin vielä suurempaa epäoikeudenmukaisuutta.

Meille lastemme opiskelupaikka pienessä läheisessä kyläkoulussa on ollut itsestäänselvä valinta, emmekä koskaan ole edes muuta harkinneet. Esikoisemme on ollut onnekas, kun on esikouluikäisestä lähtien saanut koko alakoulutaipaleensa käydä Pilpalan koulua. Kuopuksemme ei valitettavasti tällaisesta lähikoulusta pääse näillä näkymin kuin haaveilemaan. Myöskään kyläkoulun pienuus tai luokkakavereiden vähäinen määrä ei ole koskaan ollut meille tai lapsillemme ongelma. Kaverisuhteita on solmittu myös yli luokkarajojen.

Ymmärrän kyllä ettei koulua voi pitää, jos oppilaita ei ole ja varmasti lapsenikin sen omalla tasollaan tulee ymmärtämään. En väitä myöskään etteikö suuremmissa koulussa olisi myös laadukasta opetusta. On kuitenkin sanomattakin selvää, oli opettaja kuinka pätevä ja ammatitaitoinen tahansa, ettei hän pysty huomioimaan ja tuntemaan lapsia yhtä yksilöllisesti esimerkiksi 20 kuin 10 oppilaan luokassa. Myös työrauhan luulisi olevan parempi sekä melutason pienempi pienemmässä kuin isommassa luokassa.

Pilpalan koulu ei ole ensimmäinen (eikä viimeinen) kyläkoulu jota ollaan lakkauttamassa. Itselleni on vaan valitettavasti jäänyt vahvasti sellainen tunne, että milloinkaan ei olla kunnan toimesta mietitty tai ainakaan tehty mitään konkreettista, millä olisi kyläkouluihin saatu lisää oppilaita. On myös aina vaikuttanut siltä, että meiltä täältä kyliltä on ollut "lyhyempi" matka taajamiin kuin taajamista tai niiden lähetyviltä tänne haja-asutusalueille. Jo lapsemme esikoulun aikaan esimerkiksi meille tarjottiin mahdollisuutta saada myös halutessamme ilmainen kuljetus Lopen kirkonkylälle, jos olisimme sen esiopetuspaikaksi valinneet. Toisinpäin tällaista mahdollisuutta tuskin kenellekään kirkonkyläläiselle on esitetty.

Vaikka Pilpalan koulu on pieni eikä ehkä vastaa kaikkia nykypäivän hienouksia, on se ollut erittäin hyvä koulu meidän lapsille. Myös luonnonläheisen ympäristönsä (mitä on paljon opetuksessa myös hienosti hyödynnetty) sekä suuren pihansa vuoksi se on ihanteellinen oppimisympäristö. Se on ollut turvallinen paikka lapselle kasvaa ja oppia; olla juuri sellainen

mikä kukin on.

Salla Kujansuu (itsekin jo 3.sukupolven Pilpalan koulun entinen oppilas)

Lausunto: Valmistelu Pilpalan koulun lakkauttamiseksi käynnistyy 1.8.2023

Tutustuessaan sivistyslautakunnan päätökseen valmistelusta Pilpalan koulun lakkauttamiseksi, nuorisovaltuustolla heräsi huoli erityisesti siitä, kuinka lasten ajatukset ja huolet otetaan prosessissa huomioon. Tiedustelimme asiasta lapsilta ja heidän vanhemmiltaan ja näiden ajatusten pohjalta koostimme oman näkemyksemme tilanteeseen.

Lapsilla huoleksi ja peloksi nousi erityisesti uusi kouluympäristö. Pieni ja tuttu kyläkoulu koetaan turvallisempana ja kätevämpänä kuin isompi koulu Kirkonkylällä. Tällaiset muutokset ovat 1.-6.-luokkalaisille huomattavasti suurempi asia kuin aikuiset ajattelevat. Pienestä koulusta yläasteelle tulo on jo valmiiksi hankalaa ja jännittävää, sillä pienten koulujen oppilaat ovat tottuneet pieneen, tiiviiseen ympäristöön. On kunnan velvollisuus helpottaa lasten pelkoja aiheesta ja turvata heille tasainen siirtyminen uuteen kouluympäristöön.

Isommassa koulussa on toki myös hyötyjä: pienessä koulussa oppilaita on vähemmän ja on vaikeaa valita oma kaveriporukkinsa, koska tarjontaa on vähän. Kirkonkylällä on lisäksi paremmat harrastusmahdollisuudet. On kuitenkin muistettava, pystyykö 1.-3.-luokkalainen hyödyntämään niitä samalla tavalla kuin yläkoululainen.

Haluamme nostaa esille myös koulukuljetukset. Ne on saatava sujumaan vaivattomasti ja lapsille helpolla tavalla (esimerkiksi reitin tulee olla mahdollisimman lyhyt ja monet lapset kertoivat kärsivänsä matkapahoinvoinnista). Erityisesti pienille lapsille on raskasta istua pitkiä aikoja bussissa ja samalla heidän koulupäivänsä pitenee. Toki koulumatka pitenee viimeistään lasten siirtyessä yläasteelle, mutta nyt kyseessä ovat alakouluikäiset lapset, eivät teini-ikäiset. Tilannetta ei voida siis verrata yläkouluun siirtymiseen, sillä puhutaan jopa 6 vuotta nuoremista lapsista.

“Edellä 1 momentin mukaisesti järjestettävä oppilaan päivittäinen koulumatka odotuksineen saa kestää enintään kaksi ja puoli tuntia. Jos oppilas on lukuvuoden alkaessa täyttänyt 13 vuotta, saa koulumatka kestää enintään kolme tuntia.” (Perusopetuslaki 628/1998, 32 §)

Myös vanhemmat ovat ilmaisseet ajatuksiaan aiheesta. Esimerkiksi koulun läheisyydessä olevien liikuntamahdollisuuksien (jääkenttä, ässäkenttä) ylläpito huolettaa: jaksetaanko liikuntamahdollisuuksia ylläpitää, mikäli koulunkäynti ei sitä velvoita? Ja mitä käy lasten vapaa-ajan harrastuksille? Lapset kuitenkin asuvat edelleen Pilpalan alueella ja viettävät siellä vapaa-aikansa.

Tiedostamme, että kustannuksia syntyy enemmän jos koulu pidettäisiin pystyssä kuin silloin, että se lakkautettaisiin. Nuorisovaltuuston toiveena on, että koulun lakkauttamisesta seuraavat mahdolliset ylijäävät rahat käytettäisiin Pilpalan koulun oppilaiden tukemiseen uudessa koulussa ja käytetään esimerkiksi lasten ja nuorten liikunta ja harrastusmahdollisuuksien tukemiseen.

Pohdimme myös, että mikäli Pilpalan koulu päädytään lakkauttamaan, se oppilaille järjestettäisiin kevään 2023 aikana eräänlaisia tutustumispäiviä Kirkonkylän kouluun. Esimerkiksi viikottain tai joka toine viikko lapsille järjestettäisiin kyyti ja koulupäivä pidettäisiin Kirkonkylän uudessa koulussa. Tämän päivän aikana opettajana toimisi oma opettaja Pilpalan koululta. Välitunnit ja oppitunnit vietettäisiin näin uuden kouluympäristön

tiloissa, joka lieventäisi jännitystä uudesta ympäristöstä sekä isommissa ihmisjoukoissa opiskelusta.

Mihin tahansa ratkaisuun päädytäänkään, nuorisovaltuuston kanta on se, että lapsille tarjotaan koko prosessin ajan ehdotonta tukea ja vastauksia kysymyksiin ja muihin ongelmiin on saatavilla helposti, ilman monimutkaisia hallintoreittejä yms. On muistettava, että puhumme näitä päätöksiä tehdessä lapsista, joille maailma on pelottavampi ja jännittävämpi paikka kuin aikuisille. On siis ehdottomasti kunnioitettava lasten mielipiteitä ja heidät tulee pitää ajantasalla kaikesta, mitä tulee tapahtumaan.

- Lopen nuorisovaltuusto

OAJ:n Lopen Opettajat ry

17.11.2022

Lopen kunta

Saapumispäivä Diaarinumero

17.11.2022

Arkistointimerkintä Käsitteily

Lopen kunnan sivistyslautakunnalle

LAUSUNTO PILPALAN KOULUN LAKKAUTTAMISTA KOSKEVAN VALMISTELUN ALOITTAMISESTA

OAJ:n Lopen Opettajat ry on tutustunut Pilpalan koulun lakkauttamista valmisteleviin asiakirjoihin.

Näemme tärkeänä, että asiasta päätettäessä otetaan huomioon seuraavat asiat:

- a) Valtuusto on 9.4.1999 § 21 linjannut Lopen kouluverkosta, että mikäli koulun oppilasmäärä on kolmena peräkkäisenä vuotena alle 20 oppilaan virallisena laskentapäivänä (20.9.), koulun toimintaedellytykset otetaan erikseen käsiteltäväksi.

Pilpalan koulussa oppilasmäärä on ollut alle 20 syksystä 2019 alkaen. Näin ollen Pilpalan koulun lakkauttamisen valmistelu on kunnan aiempien linjausten mukainen.

- b) Koulun lakkauttamista suunniteltaessa on huomioitava, ettei kukaan vakituudessa virassa oleva opettaja menetä virkaansa kunnassa.

Lopella 17.11.2022

Lopen Opettajat ry:n hallitus

Marianne Virtanen

puheenjohtaja

Sonja Ojala

sihteeri